

Cílem předmětu je praktická aplikace zásad trvalé udržitelnosti a environmentální bezpečnosti v regionální politice využitím geografických přístupů a postupů v konkrétních dílčích povodích řeky Svitavy. Hlavní zaměření spočívá v hledání cesty mezi ochranou přírody a lidskými potřebami, příp. zájmy, která splňuje kritéria předběžné obezřetnosti, mezigenerační odpovědnosti, konkrétní odpovědnosti atd. Logem předmětu je ESPECT: ekonomická, sociální, politická, kulturní, environmentální/ekologická udržitelnost ve foucaultovském pojetí časoprostorově emergentní moci a odporu.

1. Co je sustainability? Vymezení v mezinárodních dokumentech – Millenium Ecosystems Assessment, CICES (The Common International Classification of Ecosystem Services), UNO: sustainable development goals (2015),
2. Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020, Strategický rámec ČR 2030, Úřad vlády České republiky, Oddělení pro udržitelný rozvoj (2016)
3. Koncept čtyř kapitálů – přírodní, lidský, hospodářský, společenský
4. Lidé a společnost – rodina a komunita, práce, nerovnosti, vzdělávání, zdraví, kultura
5. Hospodářský model – úvod, hospodářské instituce, výzkum/vývoj/inovace, hospodaření se zdroji, infrastruktura, soustava veřejných financí.
6. Odolné ekosystémy krajina a ekosystémové služby, biotická rozmanitost, voda v krajině, péče o půdu.
7. Obce a regiony - (sub)urbanizace a rostoucí prostorová mobilita, regionální nerovnosti, nárůst významu nestátních aktérů a rozvoj komunit, kompetence územní veřejné správy pro udržitelný rozvoj sídel, adaptace sídel na změnu klimatu.
8. Globální rozvoj - globální prostředí podporující udržitelný rozvoj, koherence politik.
9. Dobré vládnutí – úvod, dlouhodobá efektivita vládnutí.
10. Indikátory ke specifickým cílům strategického rámce Česká republika 2030.), Framework and suggested indicators to measure sustainable development (OECD, 2013).
11. Regionální a lokální strategie, programy a projekty trvalé udržitelnosti.
12. Terénní identifikace, aplikace GIS, dokumentace
13. Lokální agenda 21, regionální politika, vyjednávání, role EIA a SEA

Ve cvičeních bude učivo aplikováno na 20 vybraných dílčích povodích Svitavy jednak studiem dostupných oficiálních, neoficiálních i imaginativních informačních zdrojů s jejich následnou interpretací a navazujícím terénním studiem založeným na znalostní bázi fyzické a humánní geografie. V terénním studiu je nezbytné plně respektovat pravidla bezpečnosti a etiky práce formulované Geografickým ústavem PřF MU.

Výstupy z učení: porozumět základním mezinárodním a českým dokumentům zabývajícím se udržitelností, kriticky posuzovat stav uplatňování politiky trvalé udržitelnosti v povodí Svitavy, analyzovat přírodní složky krajiny a lidské činnosti ve vybraném dílčím povodí Svitavy, získat terénní znalost přírodního, ekonomického, humánního a sociálního kapitálu vybraného povodí pro návrhy krajinných ekosystémových služeb, srovnávat praxi trvalé udržitelnosti ve zkoumaném povodí s obdobně velkými dílčími povodími řeky Dyje, tvořivě navrhnout na základě analýzy a výkladu opatření a cílů udržitelnosti změny splňující cíle strategického rámce ČR 2030.

Metody k ověření plánovaných výstupů z učení: aktivní účast v rozpravě – 15%, terénní dokumentace – 15%, dílčí prezentace studia povodí – 40%, finální prezentace/závěrečný test

– 30%. Maximum = 100 bodů, klasifikace – A=90 a více, B= 80-89, C= 70-79, D= 60-69, E = 50-59. Důraz je na průběžném hodnocení – 70 bodů.

Časový plán PS 2017: čtvrtky, Z4, 15-18h, jedna hodina – přednáška, dvě hodiny - cvičení

21. 9.– seznámení se sylabem, úvod do trvalé udržitelnosti
rozdělení dílčích povodí Svitavy, informační zdroje, pracovní postupy v učení
Marzano/Kendall, Cloke et al., měření trvalé udržitelnosti
- 28.9. – státní svátek, náhrada: 18.12.2017
- 5.10. - příklady geografických studií trvalé udržitelnosti
profil povodí podle ESPECT, metody studia: ESPECT, LANDEP, ODAPI, ANT,
NRT, indikátory trvalé udržitelnosti
- 12.10. – odolné ekosystémy: krajina a ekosystémové služby, biotická rozmanitost, voda v
krajíně, péče o půdu, přírodní kapitál povodí
prostoralizace přírodních složek krajinných ekosystémů povodí, kompozitní
prostorové jednotky
- 1 9.10. – odolné ekosystémy: krajina a ekosystémové služby, biotická rozmanitost, voda v
krajíně, péče o půdu
land cover/land use, prostoralizace kulturních krajinných ekosystémů povodí,
ekosystémové/krajinné služby
- 26.10. - hospodářský model – úvod, hospodářské instituce, výzkum/vývoj/inovace,
hospodaření se zdroji, infrastruktura, soustava veřejných financí
ekonomický kapitál povodí, produkce, sídla, infrastruktura, dělba/trh práce
- 2.11. - obce a regiony - (sub)urbanizace a rostoucí prostorová mobilita, regionální nerovnosti
obce/města v povodí, sociální struktura a mobilita, aktéři/aktanti/agenti, nárůst
významu nestátních aktérů, lidský kapitál
- 9.11. - český sociální rozvoj, sociální kapitál, vymezení, cíle, opatření
povodí:rodina a komunita, práce, nerovnosti, vzdělávání, zdraví, kultura
- 16.11. rozvoj komunit, kompetence územní veřejné správy pro udržitelný rozvoj sídel,
adaptace sídel na změnu klimatu, sociální kapitál
tématizace udržitelnosti komunit, dispozitiv
- 23.11. Globální rozvoj - globální prostředí podporující udržitelný rozvoj, koherence politik.
Dobré vládnutí – úvod, dlouhodobá efektivita vládnutí. Politics-policy-polity.
- 30.11. - Regionální a lokální strategie, programy a projekty trvalé udržitelnosti.
Jejich identifikace v povodí: od územních plánů po regionální rozvoj
- 7.12. - prezentace výsledků studia: do 10 studentů
- 14.12. - prezentace výsledků studia: do 10 studentů
- 18.12. - prezentace výsledků studia: do 10 studentů